నిత్య గాయాల నది

సాయంకాలమయింది. చీకట్లు ముసురుకుంటున్నాయి. ఆకాశపు కాషాయ వస్త్రం మాసిపోతోంది. నింగి బ్లాటింగ్ పేపర్‌పైన జరజరా పాకుతూ వస్తున్న నల్లటి సిరలా ఉంది చీకటి. ఏ రిక్రియేషనులేని కిక్కిరిసిన చిన్న పట్టణాల్లో రైల్వేస్టేషనే గొప్ప రిలాక్సింగ్ పాయింట్! చాలా సాయంకాలాలు చీకటి పడ్డాక మా పెద్దపెల్లి రైల్వేస్టేషన్‌లో ఒంటరి సిమెంట్ బెంచీపై కూర్చుంటాను. అల్లసాని పెద్దన వర్ణించిన అందమైన సాయంత్రాల్ని ఆస్వాదించేది ఇక్కడే. ఏకాంతంలో గొప్ప సమూహాన్ని జాతరలాంటి జనం మధ్య ఏకాంతాన్ని అనుభూతి చెందేది ఇక్కడే!

కాని గత కొద్దిరోజులుగా నా సమస్త ఆలోచనల్ని ఆక్రమించుకుంటుందామె. దాదాపు ప్రతిరోజు వస్తోంది. నాలాగే ఒంటరిగా, దూరంగా కూర్చుంటుంది.

ఆమె పట్ల పట్టరాని కుతూహలం, ఆకర్షణ ఏర్పడ్డాయి నాలో. రోజుకొక రకంగా కనిపిస్తుంది. ఒక్కోసారి ఆమె వేల సంవత్సరాల అనుభవంతో పండిన వృద్ధురాలిగా అనిపిస్తుంది. మరోసారి ముసలితనపు జాడలేని నూత్న జవ్వనిలాగా కనిపిస్తుంది. అసలు ఎవరీమె?

ఆమెలో ఎన్ని ద్వంద్వాలున్నా, వైరుధ్యాలున్నా ఆమెలో గొప్ప ఆకర్షణ ఉంది. అది మాత్రం నిజం. ఎన్నో ఏళ్ళ పరిచయం, ఆత్మీయత మామధ్య ఉన్నట్లు అనుభూతి చెందుతాను. ఆమెను చూసినప్పుడల్లా తొలకరి స్పర్శకు మురిసిన మట్టి తొలి పరిమళం నన్ను అలుముకుంటుంది.

ఆసక్తిని చంపుకోలేక, ఒకరోజు ఆమె కూర్చున్న చోటుకు వెళ్ళాను. నా ఉనికి గమనించి తలపైకెత్తి ఏమిటన్నట్లు చూసింది.

"మీరెవరో తెలుసుకోవచ్చా?" అంటూ వినయంగా అడిగాను.

"నేనా....?" అంటూ నవ్వింది. అంతలోనే ఆమె ముఖం గంభీరంగా మారిపోయింది.

Scanned by CamScanner

"నువ్వు నన్ను పోల్చుకోలేవు. నేను నిత్యం కుబుసం విడిచే మహాసర్పాన్ని, నేను అంటార్కిటికా ఖండాన్ని కాదు. ఆర్రుతువుల అందమైన భూమిని, నడినెత్తిన సూరీడున్న నిత్య మధ్యాహ్నాన్ని!" అంటూ దాదాపు అరుస్తున్నట్లు చెప్పింది.

ఆమె కంఠంలోని తీవ్రతకు వణికి పోయాను. తిరిగి తన వాక్ప్రవాహాన్ని ఇలా కొనసాగించింది.

"...పదితలల మనిషిన్నేను. రావణున్ని కాదు. రావణుడు నా ముఖాల్లో ఒక ముఖం మాత్రమే. అడవులకు నెత్తురు పులిమిన సమ్మక్క సారలమ్మను, చారెడు భూమికోసం పోరు సలిపి గెలిచిన చాకలి అయిలమ్మను, సాంస్కృతిక శిలాజాల్లోంచి దేవుళ్ళను వడగట్టిన కోశాంబిని, అలాగనీ ఎథీస్ట్‌ను కాను, వేదాల్ని ఆరాధించే దాశరథి రంగాచార్యను, జోడెఘాట్‌లో నిద్రిస్తున్న కొమురం భీమును, తెగిన అవయవాల్ని తిరిగి అతికించుకున్న శంబూకున్ని, పెదబొంకూరులో బయటపడిన కుండపెంకుని, మరీ నన్ను రాతియుగం మనిషిననుకునేవు–నేను... చిప్స్ స్పందనల కంప్యూటర్‌ని.. హైటెక్‌సిటీని... అయితే మిత్రమా, నా ఆధార ముఖం మాత్రం నాకే తెలియదు. అది వట్టి బ్లాంక్ ముఖం. అలాగనీ ప్రతి దృశ్యాన్నీ ప్రతిబింబించే ప్లెయిన్ అద్దం కాదు. అది వట్టి బ్లాంక్ అంతే!" ఆయాస పడుతూ ఆగిందామె.

ఆమె మెటఫర్‌లకు కొట్టుకుపోతూ అస్తిత్వాన్ని మరిచి పోయి వింటున్న నాకు తెరిపి దొరికినట్లయింది.

ఆమె వైపు పరీక్షగా చూశాను. పదితలలు లేవు! చిన్న కళ్ళు, చామనఛాయ ముఖం...జిమ్‌లలో కాకుండా కాయకష్టంతో గట్టిపడ్డ పొందికైన శరీరం... అంతకు మించి చెప్పుకోదగిన విశేషమేమి లేదు. కాని ఆ చిన్న కళ్ళలో మహాస్వప్నా లున్నట్లనిపించాయి.

"అది సరేగానీ, నీ సంగతేమిటి?" తిరిగి ప్రశ్నించిందామె.

నవ్వొచ్చింది.

"నాలో అంతమంది లేరు. నాపేరు రవి. నాలో నేను మాత్రమే ఉన్నాను" అంటూ నవ్వాను.

నా నవ్వును చూసి తీవ్ర ఆగ్రహంతో ఊగిపోయిందామె.

"ఛీ... ఒక్క నువ్వేనా? ఏకవచనం గాళ్ళంటే అసహ్యం నాకు" అందామె చీత్కారంగా.

Scanned by CamScanner

నవ్వు నా ముఖం నుండి ఆవిరైపోయింది. ఆమె దురుసు మాటలకు నొచ్చుకున్నాను. కాని ఆమె మాటల్లో ఏదో అవ్యక్త ఆకర్షణ ఉంది. డెప్త్ ఉంది. ఇంత మాట పడి కూడా ఆమె వివరాలు తెలుసుకోలేకపోయాను. ఆమె కనిపించిన ప్రతిసారి ఆమెనే పరిశీలిస్తూ ఉండడం అలవాటయ్యింది. ఆమె రాని రోజు వెలితిగా అనిపించేది.

చాలాసార్లు ఏదో ఒక పుస్తకం చదువుతూ కూర్చునేది. లేదా ఎవరో ఆప్తుల కోసం ఎదురు చూస్తున్నట్లు ప్లాట్‌ఫాంపై ఆత్రుతగా అటూఇటూ తిరిగేది. కానీ ఆమె ఎన్నడూ ఎవరితో మాట్లాడగా చూడలేదు.

అసలు రైల్వేస్టేషన్‌లోని జనం ఆమె ముందునుండి వెళుతూ కూడా ఆమెను గమనించకుండానే వెళ్ళిపోయేవారు. ఒక్కోసారి అనుమానం వేసేది- బహుశా ఆమె నా ఒక్కడికే కనిపిస్తోందేమో అని!

ఒకరోజు ఓ వింత దృశ్యం నన్నాకర్షించింది. ఒక్కో చేత్తో ఒక్కో పుస్తకం పట్టుకుని ఏకకాలంలో రెండింటిని చదువుతూ ఆమె కనిపించింది. తెగ ఆశ్చర్యపోయాను. ధైర్యం చేసి మెల్లగా ఆమెను సమీపించాను.

"రెండు పుస్తకాల్ని ఒకేసారి చదువుతున్నట్లున్నారే?" అంటూ జోక్ చేశాను.

కాని ఆమె నవ్వలేదు. నావైపు సీరియస్‌గా చూసింది.

"అవును. నాకు బైనరీ విజన్ ఉంది. రెండు పుస్తకాల్ని ఏకకాలంలో చదవగలను... ఒక్కో కంటితో ఒక్కో పుస్తకం!" అంది.

తమాషాకు అలా అంటుందేమో అనుకున్నాను. కాని ఎప్పటిలాగే ఆమె ముఖంలో నిజాయితీతో కూడిన గాంభీర్యం కనిపించింది. అనాదికాలం నాటి దండకారణ్యంలోని ఋషులు, అసురుల ఆత్మలు నా చుట్టూ నృత్యం చేస్తున్నట్లనిపించింది.

ఆ వాతావరణం భయం వేసింది.

ఎందుకో చెప్పలేనుగానీ, అకస్మాత్తుగా ఆమె పోతపోసిన మా ఊరిలా అనిపించింది. ఈ భావన రాగానే ఆమె పట్ల అవ్యాజ్యమైన ప్రేమ కలిగింది.

ఎవరీమె? నాకన్నా చిన్నదా, పెద్దదా... నా స్నేహితురాలా, బంధువా? ప్రేయసా, తల్లా?... ఇవేవి కాదు అనుకున్నాను. బహుశా అన్నీ కలిపితే ఈమేనేమో!

"ఏమిటా పుస్తకాలు?" అంటూ అడిగాను. రవు చేపముల్లు గుండెకాయల దిగేసినట్లు ఏదోమాట అంటుందని... వినడానికి సిద్ధమయ్యాను.

Scanned by CamScanner

కాని నాప్రశ్న ఆమెకు చిరాకును కలిగించలేదు. పైగా నచ్చినట్లుంది. ప్రశాంతమైన స్వరంతో జవాబిచ్చింది.

"ఈ పుస్తకాలా?... ఒకటి దాస్‌కాపిటల్... రెండోది పోతన భాగవతం!" అందామె

వాటి పేర్లు చెపుతున్నపుడు ఆమె గొంతులోని తన్మయత్వాన్ని గమనించాను.

నా ఆశ్చర్యానికి అంతేలేదు. ఆమెకు బైనరీ విజన్ ఉంటే ఉండొచ్చు గాక, ఏక కాలంలో రెండు పుస్తకాల్నీ చదివే సామర్థ్యం ఉండనీ... కాని పొంతన లేని మార్క్స్‌ను, పోతనను ఎలా చదువగలుగుతోంది?

నా ఆశ్చర్యాల్నీ, సందిగ్ధాల్నీ పట్టించుకోకుండా ....

"ఇవి కావాలా నీకు?... చదువుతావా?..." అంటూ అడిగింది.

నేను సమాధానం ఇవ్వకముందే నా చేతుల్లో దాస్‌కాపిటల్ పడేసి చక్కా వెళ్ళిపోయింది.

నేనూ, దాస్‌కాపిటల్ మాత్రమే మిగిలామక్కడ!

***

దాస్‌కాపిటల్‌ను చదవడం ప్రారంభించాను. అందులోని పదాలు, వాక్యాలు అర్థమవుతున్నకొద్దీ, అక్షరాలు నేలజారడం ప్రారంభమయ్యాయి. కొద్దిసేపటి తరువాత అవి మనుషులుగా మొలకెత్తడం గమనించాను. క్రమంగా ఎదిగి... ఎదిగిన మనుషులు సమూహాలు, సమూహాలుగా గది తలుపులు తెరుచుకొని జనంలో కలవడం మొదలు పెట్టారు. భయంవేసి పుస్తకం చదవడం ఆపాను.

కాని ఆమెలో ఉన్నటువంటి ఆకర్షణే ఆ పుస్తకంలోనూ ఉంది. ఆమెలోని మార్మికతే పుస్తకంలోను ఉంది.

పుస్తకాన్ని వాపసు చేద్దామని ఆమెకోసం వెతికాను కనిపించలేదు. ఆమె కనిపించకుండా ఉన్న కొద్ది నాలో ఆరాటం ఎక్కువయింది. పుస్తకాన్ని చేతిలో పట్టుకొని తిరిగే ప్రతిసారి, ఒక గొప్ప జనసమూహాన్ని వెంటేసుకొని తిరుగుతున్నట్లుగా ఊపిరాడేది కాదు.

ఎట్టకేలకు ఒకరోజు కనిపించింది. పరిగెత్తుతూ ఆమె వద్దకు వెళ్ళాను. పుస్తకాన్ని ఆమె చేతిలో పెట్టాను. ఒకసారి ఆప్యాయంగా దాన్ని నిమిరి తెరిచి చూసింది. పట్టరాని సంతోషం ఆమె కళ్ళల్లో కనిపించింది.

"అదీ!... నువ్విపుడు నాకు నచ్చావు. అక్షరాల్ని మనుష్యులుగా మార్చే

Scanned by CamScanner

ఇంద్రజాలికులంటే నాకిష్టం" అంది బిగ్గరగా నవ్వుతూ.

ఆమె నవ్వు విరగబూసిన మోదుగులా ఉంది. స్త్రీ రూపం దాల్చిన సిద్ధార్థుడి నవ్వులా సమ్మోహనంగా ఉంది.

ఆమె పుస్తకాన్ని తెరిచి, పేజీలు తిరగేసి చూపిస్తూ...

"చూడు చూడు ఖాళీపేజీలు... మానవ సమూహాలుగా మారిన పేజీలు... ఇప్పుడు వాళ్ళెక్కడెక్కడో తిరుగుతుంటారు. కన్నీళ్ళు కారుస్తారు. కలియబడతారు. అంతమవుతారు. ఎవడో ఒక కవి పుస్తకంలో అక్షరాలుగా సుషుప్తావస్థ పొందుతారు. మళ్ళీ నీలాంటి వాడు ఎవడన్నా తట్టిలేపేదాకా..." అంటూ పుస్తకాన్ని పైకెగరేసింది.

ఆకాశానికి నిచ్చెన వేయడం కోసం అర్జునుడు ప్రయోగించిన మొదటి బాణంలా పుస్తకం పైకి దూసుకెళ్ళింది. అలా పుస్తకం పైకే దూసుకెళ్ళింది. అలా పైకే చూస్తుండిపోయాను. ఎంతకూ కిందకు పడకపోయేసరికి మెడలు నొచ్చి ముందుకు చూస్తే... ఆమె లేదు!

ఆమె నన్ను ఇంద్రజాలికుడు అంది. కాని వాస్తవమేమిటంటే ఆమె నిజమైన ఇంద్రజాలికురాలు. ఆ... తెలిసింది. ఆమె మెజీషియన్ అనుకున్నాను. కాని అలా అనుకోవడం సంతృప్తి కలిగించలేదు.

వాస్తవం ఏదైతేనేం, మనకు నచ్చినట్లు వ్యాఖ్యానించుకోవడమే కదా జీవితం! ఆమె మెజీషియన్ కాదు. ఎందుకు కాదంటే అలా అనుకోవడం నాకిష్టంలేదు. మరి ఎవరామె? తెలుసుకోవలసిన విషయమే అదీ!

ఇన్ని రోజుల పరిచయం తరువాత కూడా ఆమె ఎవరో... ఆమె పేరేమిటో... ఏది తెలుసుకోలేకపోయాను. కాని ఆమె నాకు అత్యంత పరిచయమున్న సన్నిహితురాలు అనిపిస్తుంది. కాని ఎవరామె? ఆమెను పోల్చుకోవడానికి నిరంతరం ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాను.

సాయంత్రం ఎనిమిది అయింది. భాగ్యనగర్ పాసింజర్ వచ్చింది. కొంతసేపటి దాకా ప్రయాణీకుల ప్రవాహం. తరువాత నిశ్శబ్దం. ఏకాంతం. ప్లాట్‌ఫాంపైన నేనొక్కడినే మిగిలాను. ఒకవ్యక్తి సుమారు డెబ్బై ఏళ్ళు ఉంటాయనుకుంటా, అక్కడే తచ్చాడుతున్నాడు. నాదగ్గరికి వచ్చాడు. దోతి, ఖద్దరు బనియన్, చేతిలో కర్ర... ఏలె లక్ష్మణ్ గీసిన పల్లెటూరి మనిషిలాటి నిరాడంబరమైన ముఖం...

"చూడు బాపూ... ఇక్కడో తల్లి ఉండాలే..." అంటూ గొణిగాడు.

అది ప్రశ్న కాకపోవడంతో నేనేమి మాట్లాడలేదు.

Scanned by CamScanner

"ఇయ్యాలగాని నీకు కనిపించిందా?" అంటూ ప్రశ్నించాడు.

"మీరెవరి గురించి అడుగుతున్నారు? అంటూ తిరిగి ప్రశ్నించాను.

"నీకు తెలిసినామె గురించే అడుగుతున్నా, తంగెడు పూల చెట్టు లెక్క నిండుగ ఉంటది. తాటిచెట్టు తీరుగ నిటారుగ ఉంటది. గునకపూల లెక్క నవ్వు తది... అదో... గా తల్లి ఇయ్యాల కనపడ్డదా?"

అతను ఎవరి గురించి ప్రశ్నిస్తున్నాడో అర్థమయింది. పక్కన కూర్చోమన్న ట్లుగా జరిగాను. కూర్చున్నాడు.

"ఆమె కనపడక చాలా రోజులవుతుంది. ఇంతకీ ఆమె మీకు ఏమవుతుంది?" అంటూ అడిగాను. ఎట్టకేలకు ఆమె రహస్యం ఏదో తెలుస్తుందని ఆశపడ్డాను.

"మట్టికి, మనిషికి ఉండాల్సిన సంబంధమే ఆమెకు, మనకు నడిమిట్ల ఉన్నది" అన్నాడతను.

అంతా కలిసి నన్ను గొప్ప సందిగ్ధంలోకి నెట్టేస్తున్నారు అనుకుంటూ విసుక్కు న్నాను.

"మీరెక్కడి నుండి వచ్చారు?" అడిగాను.

"బోనగిరి" అంటూ సమాధానమిచ్చాడు.

"ఆమెకు ఏదన్నా చెప్పే ముచ్చట ఉంటే నాకు చెప్పండి. ఆమె కనిపించినంక నేను చెప్తా" అన్నాను.

అతడు గొంతు సవరించుకొని తనసంగతి చెప్పడం ప్రారంభించాడు.

"ఇప్పటికి ఎన్నో ఏండ్ల సంది గూసులాడుతూనే వున్నా, రజాకార్ల తోటి కొట్లాడిన, దొరల్ని గజ్జుమనేటట్లు చేసిన. నిజాంతోటి నిల్చుండి కొట్లాడిన. ఇండియన్ మిలిటరీకండ్లల్ల కారం గొట్టిన, గిప్పుడు గూడ కొందరు నా పిలగాండ్లు కొట్లాడుతున్నరు. కాని బాపూ, గప్పుడు నా అసొంటి బక్కోళ్ళ కోసం బందూకు పట్టక తప్పింది కాదు. మమ్ముల్ని పీక్కతినే బలిసిన దొరల మీదికి బందూకు ఎక్కుపెట్టిన. ఒక్కడ్ని... ఒక్కడ్ని కూడ ఊర్లల్ల ఉంచకుండా ఎల్లగొట్టినం. గోసీలు సదురుకుంట గడీ గోడలు దుంకి పారిపోయిన్రు. దోచుకొనేటోళ్ళను ఎల్లగొట్టుడే సిద్ధాంతం. అంతకు మించి తెల్వదు నాకు. కాని, గిప్పుడు గూడ దోపిడీ జరుగు తాంది. అయితే దోపిడి చేసెటోడెవ్వడో కనిపిస్తలేదు. లక్ష్మణుడు, ఇంద్రజిత్తు యుద్ధంల ఇంద్రజిత్తు జేసిన మాయల మంత్రాల యుద్ధం లెక్క ఉన్నది. దోపిడి ఉంది. అది చేసెటోడెవ్వడో కంటికి కనిపించదు.

Scanned by CamScanner

ఊరోళ్ళందరి ఉమ్మడి శత్రువు దొర ఉండె. ఆళ్ళను ఎల్లగొడితే దీపావళి జరుపుకున్నరు జనం. ఇప్పుడు కూడా శత్రు స్పర్శ తెలుస్తూనే ఉన్నది. కాని ఎటువైపు కత్తి విసరాల్నో తెలుస్తలేదు. పోలీసోళ్ళ మీదికి బందూకెత్తుతున్నాం కాని జనం పండుగలు జేసుకుంటలేరు. ఎందుకంటే దొరల జాగాల పోలీసోళ్ళు పనికిరారు. అందుకే ఆ తల్లిని అడుగుదామని వచ్చిన, కంటికి కనిపించని దుష్మన్‌తోని ఎట్లా కొట్లాడేది? అది సమజైతలేదు నాకు..." అన్నాడా వృద్ధుడు ఆవేదనతో.

అతనూ, అతని సమస్య అర్థమైంది నాకు. మా ఊరి దొర ప్రకాశరావు గురించి మా తాత చెప్పిన విషయాలు యాదికొచ్చినయ్. ఊరి పంటభూముల్లో బారాన మందం దొరవే! ఊరి జనంలో చాలా మంది కూలీలుగానో, వెట్టిచాకిరి చేసే కట్టుబానిసలుగానో బతకాల్సి ఉండేది.

ప్రకాశరావు దొర పరమ కర్కోటకుడిగా పేరు పడ్డాడు. కోపమొస్తే, చిన్నప్పుడు తల్లిదగ్గర తాగిన పాలను కక్కేటట్టు కొట్టిస్తాడని ప్రతీతి.

అట్లాంటి ప్రకాశరావు దొర ప్రజల చైతన్యం చూసి, జరుగుతున్న సంఘటనలు గమనించి భయంతో ఊరు వదిలి పారిపోయాడు. ఆ వార్త తెలిసిన మరుక్షణం ఊరోళ్ళ హృదయాల్లో విరిసిన సంతోషం. ఊరిలో జరిగిన సంబరం గురించి తాత మెరిసే కళ్ళతో చెప్పేవాడు.

పారిపోయిన దొర కొన్నేళ్ళకు ఎమ్మెల్యే అయ్యాడు. అతని కొడుకు పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్ట్. మనుమడు గ్రూప్‌వన్ అధికారి.

దొర భూముల్లో ఎర్రజెండాలు పాతారు. వాటిని పంచాలనున్నా పంచడం జరుగలేదు. ప్రకాశరావు ఎస్.సి కార్పొరేషన్‌కు భూముల్ని అమ్మాడు. కొన్ని లక్షల రూపాయలు వచ్చాయి. ఎస్.సి. కార్పొరేషన్ ఆధ్వర్యంలో పేదలకు భూములు పంచారు. కాని వాటిలోనూ రాజకీయాలు, కమీషన్లు, లంచాలు.

ప్రకాశరావు దొరకు వచ్చిన నష్టమేమీలేదు. భూములు పోయాయి. నగదుగా మారాయి. రాజకీయ పునాదులుగా మారాయి. పరిశ్రమల యంత్రాలుగా మారాయి. బ్యూరోక్రసీ తెల్ల అంగీల గళ్ళుగా మారాయి. సంపద రూపం మారిందంతే!

ప్రస్తుతం ప్రజల ముందు ప్రకాశరావులాంటి ప్రత్యక్ష దోపిడీదారుడు లేడు. తక్షణ శత్రువు లేడు. ఇప్పుడు మనమీద శిలువలు మోపుతున్న, మన కష్టాలకు కారణమైన వ్యవస్థ ప్రకాశరావు కాలంలో లాగా నా ఊరిలోనే, నా కళ్ళెదురుగానే ఉండడం లేదు. దాని ఉనికి, రాష్ట్రాలు, దేశాల సరిహద్దులు దాటి ఖండాంతరాలుగా

Scanned by CamScanner

వ్యాప్తి చెంది ఉంది.

అందుకే విప్లవకారుడు ప్రకాశరావు దొరను ఎదుర్కొన్న తీరులోనే ప్రస్తుత దోపిడీ వ్యవస్థను ఎదుర్కోలేడు. అసాధ్యం. దోపిడీ తీరు మారినప్పుడు పోరాట పంథా కూడా మారాలి. లేకపోతే నా ముందున్న ఈ వృద్ధుడిలాగా సందిగ్ధంలోకి జారిపోవాల్సి ఉంటుంది.

ఆ ముసలాయన్ని చూస్తే జాలేసింది. నిరంతర అజ్ఞాతవాసం ఎంత కష్టమైనది! ఒక లక్ష్యం కోసం, సిద్ధాంతం కోసం శ్రమించడంలో ఆనందం ఉంటుంది. కాని తానంతవరకు రక్తం ధారపోసిన సిద్ధాంతం ఎంతకూ సఫలత పొందకపోవడం బాధిస్తుంది.

"ఎందుకయ్యా, చిన్నతనం నుంచే బందూకు పట్టినవ్?" అంటూ ప్రశ్నించాను.

కొద్దిసేపటి దాకా మాట్లాడలేదతను. కళ్ళు మూసుకున్నాడు. అతని మనోఫలకం మీద ఏయే దృశ్యాలు కుండపోత వర్షంలాగా, వడగళ్ళవానలాగా జారుతున్నాయో!

"శివారెడ్డి కవిత్వం చదివినవా? 'కరుణ గలవాడే కృపాణం ధరించగలడు' అంటాడాయన!" అన్నాడు కళ్ళు తెరవకుండానే.

***

ఒకవైపు పోలీస్ ఇన్‌ఫార్మర్ల హత్యలు... మరోవైపు ఎన్‌కౌంటర్లు... ఇంకోవైపు మతకలహాలు... మనం ఎవరికి టార్గెటో తెలియని విచిత్ర యుద్ధభూమిలో ఉన్నాం.

వీటన్నింటితోపాటు మనమీద మెల్లగా పరుచుకుంటున్న ప్రపంచీకరణ అక్టోపస్ నీడ... పాము పడగ ఎంత నీడ ఇవ్వగలదో. ఎంత భద్రమైనదో అంత సురక్షితం మన జీవితాలు అనుకుంటూ రైల్వేస్టేషన్‌లోకి వెళ్ళానో లేదో అకస్మాత్తుగా ఆమె ప్రత్యక్షమైంది. ఆమె పరిస్థితి చూసి పరేషానయ్యాను. రేణుకా ఎల్లమ్మ తల్లి లాగా నిండుగా, గంభీరంగా ఉండే ఆమె, బదాబదలైన దేహంతో రక్తసిక్తమై జాలి గొలిపేటట్లు కనిపించింది! ఒళ్ళంతా దెబ్బలు... ఆగకుండా స్రవిస్తున్న రక్తం. ఆమెను చూడగానే హృదయం ద్రవించిపోయింది.

ఉరుకుతూ ఆమె వద్దకు వెళ్ళాను. జేబులోంచి దస్తీ తీసి రక్తస్రావాన్ని ఆపబోయాను. ఆమె వారించింది.

Scanned by CamScanner

"వద్దు... వద్దు... నేనో రక్తనదిని. ఈ ప్రవాహం ఆగదు" అంది నిర్వేదంగా.

"ఎలా అయ్యాయి ఈ గాయాలన్నీ?" అంటూ ప్రశ్నించాను. నా గొంతులోని దుఃఖం ఆమెను కదిలించినట్లయింది. నా దుఃఖం ఆమెను కదిలించినట్లయింది. నా వైపు అపేక్షగా చూసింది.

"ఇవాళ్ళ ఓ ఇద్దరు హైస్కూలు పిల్లలు కనిపిస్తే వాళ్ళని అడిగిన– నాబిడ్డ కొమురం భీము మీకు తెలుసా అని? కాని వాళ్ళు తెలియదన్నరు..." అంటూ ఆమె వివరించబోతుంటే మధ్యలో ఆపాను.

"నువ్వు కొమురం భీము తల్లివా?" అంటూ ప్రశ్నించాను. నా ప్రశ్నకు ఆమె విసుక్కుంది.

"మధ్యలో అడ్డంరాకురా నాయనా.. సరే ఆ పిలగాండ్లకు తెలువదేమో అనుకున్నా. అనుమానం వచ్చి అక్కడికి దగ్గర్లోని హైస్కూలుకు వెళ్ళిన. పదో తరగతి రూములకు పోయి అడిగిన– మీకు నా బిడ్డ కొమురం భీము తెలుసా? అని. ఎందుకో ఈరోజు వాడి గురించి పదిమంది నోటితోటి వింటే మంచిగుండు అనుకున్న. కాని ఆ క్లాసు పిలగాండ్లకు ఎవరికీ భీము గురించి తెలువదట. ఏడుపొచ్చింది నాకు. చదువుకొనే పోరగాండ్లే నా బిడ్డ కొమురం భీము గురించి నా చెవిల నాలుగు మంచి మాటలు వెయ్యకపోతె ఇంకెవరు చెప్తరు? అయినా ఆశ చావక జంగలల్ల ఉంటూ సర్కారును బందూకుల్తోటి, బాణాలతోటి అడవి బిడ్డల సాయంతోటి ఎదిరించినోళ్ళ పేర్లు చెప్పమన్నా. అప్పుడు చెప్పిన్రు వాళ్ళు ... అల్లూరి సీతారామరాజు పేరు!

నువ్వే చెప్పురా తండ్రీ!.... అల్లూరి సీతరామరాజు గొప్పవాడే...కాని నా బిడ్డ కొమురం భీముకు ఏం తక్కువ? సీతారామరాజు పేరు తెలిసిన పిలగాండ్లకు కొమురం భీము గురించి తెలువకుండా చేసిన వాళ్ళెవరు? మన్నెం వీరునితో నా జోడేఘాట్ పోరడు సాటిరాడా?

కొమురంభీము గురించే తెలువనోళ్ళకు నా మిగతా పిల్లలు దొడ్డి కొమురయ్య బందగి, రాంజీ గోండు, మఖ్దూం, రావి నారాయణరెడ్డి... ఇంకా వందలాది మంది పేర్లు ఎలా తెలుస్తయ్? అవున్లే బాపూ, నా టాంక్‌బండ్ గుండెలపైనే నా పోరగాండ్ల ఆనవాలు కానరానప్పుడు మీ తరానికి వాళ్ళ గురించి ఏంతెలుస్తుందిలే!

మనల్ని తమ ఇనుప పాదాల కింద నలిపేసిందెవరో తెలుసా? మనం ఎవరి నుండి విముక్తి పొందామో తెలుసా అని ఆ పదో తరగతి పిలగాండ్లను అడిగిన, బ్రిటిషోళ్ళు అని చెప్పిన్రు. దొరలు తెలుసా... దేశ్‌ముఖ్‌లు తెలుసా...

Scanned by CamScanner

రజాకార్లు తెలుసా... నిజాం సర్కారు తెలుసా... అని అడిగిన, ఏదో పరాయి దేశపు పేర్లు వింటున్నట్లు నోరు తెరిచి చూస్తున్నరు గానీ, ఒక్కని కండ్లల్ల వాళ్ళ వివరం తెలిసిన జాడల్లేవు.

ఈ చదువులు గిట్లెందుకు తగలబడ్డయి బిడ్డా? వాని మట్టి గురించి వానికి తెలియకపోతే ఎట్లా?

ఈ లొల్లి అంతా వింటున్న పోలీసాకడు వచ్చి కొమురం భీము గురించి చెప్తున్న వేందే.... నక్సలైట్లతోటి మిలాఖతైనవా అంటూ ఎటుపడితే అటు గుద్దిండు. గవ్వే గీ దెబ్బలు!

అల్లూరి సీతారామరాజు గురించి మాట్లాడితే దేశభక్తి, కొమురం భీము గురించి నోరిప్పితే తీవ్రవాదం! తమ తల్లి గురించి తామే మాట్లాడుకోవడం నిషిద్ధమైన కాలంలో ఇక అన్నదమ్ముల గురించి ఏం మాట్లాడతారులే..." అంటూ చెప్పుకుపోతుందామె.

ఆమె మాటల్లో ఆవేశం ఉంది. ఆవేదన ఉంది.

అర్థమవుతోంది తల్లీ.. నాకర్థమవుతోంది! నువ్వెవరో నీ ఆవేదన దేనికోసమో.. నీ ఆగ్రహమెందుకో! వణుకుతున్న శరీరంతో, చెమర్చిన కళ్ళతో ఆమె వైపు చూశాను.

"ఇంకా ఏం పోల్చుకోవాలని చూస్తావు.. నేనురా.. తీగెలు తెగిన నీ కోటి రతనాల వీణను... కరువులో వచ్చిన బతుకమ్మ పండుగను... ప్రసవంలోనే బిడ్డల్ని పోగొట్టుకున్న పచ్చి బాలింత రొమ్మును..." అంది.

(ఆదివారం వార్త, 1 సెప్టెంబర్ 2002)

Scanned by CamScanner